

(Κόνιτς.) Πελοπν. (Ἀράχ.) Γираκουφουλιά Μακεδ. (Γρεβεν. Χαλκιδ.) Гиронкуфουλιά Μακεδ. (Ἐράτυρ.) Γερακοφουλιές Κύπρ. Γερακουφαλιά Ἡπ. (Πωγών.)

γερακόχορτο τό, Λεξ. Βλαστ. 452 γираκόχορτου Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γεράκι καὶ χόρτο.

Γεράκι B5, δ ἰδ.

γερακώνω Κύθηρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐσ. γεράκος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ώνω.

Εἴμαι ὑπερώριμος ἐπὶ σιτηρῶν: Γερακώνει πλέο τ' ἀστάχυν. Εἶναι γερακωμένο πλέα τί χασομερῶς, δὲ δὴ θερίζεις;

γερακωτός ἐπίθ. Ἡπ. — Γ.Βλαχογιάνν., Λόγοι κὶ ἀντίλ., 27 — Λεξ. Βλαστ. 96,130 Δημητρ. γираκωτός Ἡπ. (Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γεράκι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωτός. Γερακῶτος 1, δ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Γираκωτή μὲν ἔχ' κὶ οὐ Χαρίλαους Κουκούλ. Μύτη γερακωτή Ἡπ. Λεξ. Δημητρ. Μάτια γερακωτά Λεξ. Βλαστ. 130. Τ' ὁμορφο παλληκαράκι μὲ τῇ γερακωτῇ ματιᾷ καὶ μὲ τὸ δίκωπο σπαθὶ 'ς τῇ μέσῃ Γ.Βλαχογιάνν., ἐνθ' ἀν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γερακωτὸ Πελοπν. (Καρίτ.)

γεράματα τά, γέραμαν Πόντ. (Κερασ. Νικόπ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) γέραμα Τσακων. — Λεξ. Κίνδ. Κορ., Ἀτακτ. 2, 91 γίραμα Θράκ. (Μαρών.) γέρασαν Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) γέρασμα Πόντ. (Οἶν.) γεράματα κοιν. γιράματα κοιν. βορ. ἰδιωμ. ἱράματα Μακεδ. (Σιάτ.) ἑράματα Κάρπ. Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γεράσματα Καππ. (Σίλ.) Κίμωλ. Πόντ. (Χαλδ.) γιράματα Κύθν. (Δρυοπ.) Ἐκ τοῦ ρ. γερω, δι' δ ἰδ. γερινῶ. Ὁ τύπ. γίραμα ἐκ τοῦ πληθ. γιράματα. Ὁ τύπ. γέρασμα κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ρ. γεράζω, δ παρὰ τὸ γερινῶ.

Τὸ γῆρας, ἡ γεροντικὴ ἡλικία, κοιν. καὶ Καππ. (Σίλ.) Πόντ. (Κερασ. Νικόπ. Οἶν. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Τὸν πῆραν τὰ γεράματα. Ἐχει καλὰ-κακὰ γεράματα κοιν. Ἀπ' τοῦ γίραμα δὲ δουρεῖ νὰ σαλέψ' Θράκ. (Μαρών.) Κοίταξι νὰ μαζώψ' γιὰ τὰ γιράματά σ' Μακεδ. (Βογατσ.) Νὰ παδρευτῆς, νὰ 'χῃς κάποια νὰ σὲ κολοπαννίσῃ 'ς τὰ γεράματα (νὰ σὲ κολοπαννίσῃ=νὰ σὲ περιποιήθῃ) Πελοπν. (Βαλτεσιν.) Δὲν ἔχουν γιράματα, π'δὲ μ', ἄλλον βάσανου ἔχουν Στερελλ. (Ἀχυρ.) Θὰ τὸ κρατήσω τοῦτο τὸ χωράφι γιὰ τὰ γεράματά μου Πελοπν. (Πυλ.) Ἦδὲ τὴν μιὰν τὸ κρασίν, 'πὸ τὴν ἄλ-λην τὰ γεράματα, ἀποβλακώθηκεν τέλεια Κύπρ. (Αἰγιαλ.) Τώρα 'ς τὰ γεράματα ὅλο μὲ θεοτικά καταγίνεται Ζάκ. (Μαχαϊρᾶδ.) 'Σ αὐτὸν θ' ἀποκουμπήσ' 'ς τὰ γιράματα Ἡπ. (Κουκούλ.) Ἐχουν ἀπουκούμπ' γιὰ τὰ γιράματα Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) Δὲν ἔχει διὸς καὶ λαβαίνει κακὰ γεράματα (διὸς=βιός, περιουσίαν) Ὁθων. Μὴ δοῦ δώσετε ὅ,τι ὄρος κὶ ἂν ἔχετε. Νὰ κρατήξετε καὶ τις γιὰ τὰ ἑράματά σας (ὄρος=πράγματα κινητὰ καὶ ἀκίνητα) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Μὴ πουνᾶν τὰ πουνάρια μ'. Ἦρθαν τὰ γιράματα Ἡπ. (Πλάκ.) Τώρα 'ς τὰ γεράματα οὔτε σπέρνω οὔτε θερίζω Κίμωλ. Τὰ γεράματα δὲν εἶναι καλὰ, βωλοσέρνοννε πολλὰ κακὰ Κύθηρ. Ποῦ μυαλό! τώρα λέπ'ς γιράματα! Στερελλ. (Παρνασσ.) || Φρ. Καλὰ γεράματα (εὐχὴ) κοιν. Νὰ ζήῃς κὶ καλὰ γιράματα (εὐχὴ) Μακεδ. (Καταφύγ.) Καλὰ γεράματα καὶ χαϊδέμενα νιάτα (ἐπὶ

συνομιλητοῦ μὴ σοβαρολογούντος) Πελοπν. (Κοπανάκ.) Τραῦα, γέρον διαβούλι, τώρα 'ς τὰ γιράματα (ἡ φρ. λέγεται ὑπὸ γερόντων μεμψιμοιρούντων δι' ἀτυχίαν τινὰ ἢ ὑπὸ νέων σκωπτῶντων τοὺς γέροντας) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) || Παροιμ. φρ. Δὲ daγiadō δηλ. πράματα, | τῇ φτώχεια, τὰ γεράματα (daγiadō=ὑποφέρω ἡ πενία καὶ τὸ γῆρας εἶναι δυσβάστακτα) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Ἀνάθεμα δηλ. πράματα | τῇ φτώχεια, τὰ γεράματα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κρήτ. (Μόδ.) Διὰ τὴν σημασ. πβ. Πλάτ., Πολιτεῖαν Α, 1, 330α «εὖ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι οὐτ' ἂν ὁ ἐπιεικὴς πάνυ τι ῥαδίως γῆρας μετὰ πενίας ἐνέγκοι». Γιράματα κὶ φτώχεια πληγὴς ἀγιάτριφτις (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Στερελλ. (Ἰπάτ.) Διὰ τὴν σημασ. πβ. Παροιμιογρ. 2, 344 (ἐκδ. Leutsch) «Γῆρας καὶ πενία, δύο τραύματα δυσθεράπευτα». || Παροιμ. Τώρα 'ς τὰ γεράματα, | μάθε, γέρο, γράμματα (ἐπὶ τῶν ἀναγκαζομένων νὰ πράττουν ἢ νὰ μαθαίνουν πράγματα μὴ ἀρμόζοντα εἰς τὴν ἡλικίαν των) κοιν. Γάμους 'ς τὰ γιράματα | ἢ σταυρὸς ἢ κέρατα (ὁ νυμφευθεὶς εἰς γεροντικὴν ἡλικίαν ἢ θὰ ἀποθάνῃ ἐντὸς ὀλίγου ἢ θὰ ἀπατηθῇ ὑπὸ τῆς γυναικὸς του) Στερελλ. (Ἰπάτ. Φθιώτ.) Καλὰ νιάτα, σκατὰ γιράματα (ἐπὶ τοῦ μὴ σκεπτομένου δι' ἀνετον γῆρας) Στερελλ. (Ἀχυρ.) Τώρα 'ς τὰ γεράματα, | τύφλες καὶ σκοντάμματα (εἰς τὸ γῆρας παρομαρτοῦσι νόσοι καὶ πολλὰ ἄλλα κακὰ) Θράκ. (Σαρεκλ.) Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἄλλαχ. || Γνωμ. Κάλλιο καλὰ γεράματα πέρα καλὰ μου νιάτα (τὰ γηρατεῖα ἔχουν ἀνάγκην στοργῆς καὶ περιποιήσεως) Πελοπν. (Παιδεμ.) Κάλλιο μαῦρα νιάτα καὶ καλὰ γεράματα (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Ἀνώγ.) Ἐρημα νιάτα, κακὰ ἑράματα (ὅταν τὰ νιάτα εἶναι κακὰ, θὰ εἶναι καὶ τὰ γεράματα ἢ ὁ στερούμενος οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος κατὰ τὴν νεότητά του, ὁ ἄγαμος, θὰ ἔχῃ κακὸν γῆρας) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Φύλαε νιάτα, νὰ 'χῃς γεράματα (ἡ ἐγκράτεια κατὰ τὴν νεότητα δημιουργεῖ καλὰς προϋποθέσεις διὰ τὸ γῆρας) Μῆλ. Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἄλλαχ. Τὰ γεράσματα γελάσματα εἶν' (τὸ γῆρας πολλάκις δίδει ἀφορμὰς σκωμμάτων καὶ γέλωτος) Πόντ. (Χαλδ.) Τὰ γεράματα 'ς τὴν πλάτῃ ἔχουν γράμματα (τὸ γῆρας εἶναι ἐμφανὲς) Πάρ. || Αἰνιγμ. Ἀσπρο ἐγεννήθηκα | μαῦρο καταδήθηκα | καὶ τώρα 'ς τὰ γεράματα | κουνειοῦμαι καὶ τὰ δόδια μου (=τὸ ξυλοκέρατον, τὸ χαρούπι) Κύθηρ. Πελοπν. (Μεσσ.) Τὰ βουνὰ χιονίσανε, οἱ βρούσες ξεκινήσανε, οἱ μύλοι σταματήσανε τσαὶ τὰ δύο τρία γινήκανε (τὸ γῆρας: τὰ μαλλιά ἐλευκάνθησαν, οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουν, οἱ ὀδόντες ἐσταμάτησαν, δὲν ὑπάρχουν, προσετέθη βρακχηρία) Μέγαρ. || Ἀσμ. Καλότυχά 'ναι τὰ βουνά, καλότυχοι κ' οἱ κάμποι, γεράματα δὲν καρτεροῦν, Χάρο δὲν περιμένουν Πελοπν. (Σκορτσ.) Ἐγέραςα κακόμοιρος κὶ ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου καὶ γνώση δὲν ἐκράτησα γιὰ τὰ γεράματά μου Πελοπν. (Αἰγ.) Ἀπὸ μικρὸς 'ς τὰ γράμματα, μικρὸς 'ς τὰ πινακίδια κὶ τώρα 'ς τὰ γιράματα ἀρματουλὸς κὶ κλέφτης Μακεδ. (Δεσκάτ.) Συνών. ἐν λ. γέρα.

γεραματιάζω Θράκ. (Αἰν.) — Σ.Ζαμπελ., Ἀσμ. Δημοτ., 740 Ν.Πολίτ., Μελέτ. 1,19 — Λεξ. Βλαστ. 58 Δημητρ. Ἐκ τοῦ οὐσ. γεράματα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάζω. Γηράσκω, φθάνω εἰς γεροντικὴν ἡλικίαν ἐνθ' ἀν.: Ἀσμ. Κόρη, κὶ ἂν εἶσ' ἀνύπαντρη, κακὴ μοῖρα νὰ λάβῃς, κὶ ἂν ἐμικροπαντρεύτηκες, νὰ μὴ γεραματιάσῃς Σ.Ζαμπέλ., ἐνθ' ἀν. Συνών. ἐν λ. γερινῶ.

